

Власова С. О.,
здобувачка вищої освіти освітнього ступеня “бакалавр”
Науковий керівник: **Лижник Ю. Б.,**
старший викладач кафедри маркетингу, менеджменту
та публічного адміністрування
Донецький національний університет економіки і торгівлі
ім. Михайла Туган-Барановського, м. Кривий Ріг

АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ВАЛОВОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ПРОДУКТУ У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Валовий регіональний продукт (ВРП) є важливим показником загального економічного виробу оформленого в конкретному регіоні за певний період часу. Поточний показник більше сконцентрований на певній географічній області. Значення ВРП в управлінні регіоном полягає в тому, що він є показником економічного зростання, ефективності використання потенціалу регіону і залучених ресурсів [1, ст. 198].

Дослідження даного показника є достатньо важливим, а саме: аналіз підвищення ВРП показує ефективність розподілу ресурсів уряду та підприємств, тому це допомагає визначити економічні галузі з високим рівнем зростання та галузі, яким необхідна фінансова підтримка. Компанії та організації використовують аналіз та прогнозування ВРП для вирішення інвестиційних питань, створення нових об'єктів або акцентування уваги на розвитку ринків в регіоні. Аналіз динаміки руху ВРП прогнозує майбутні економічні виклики, для уникнення можливих проблем в регіоні. Збільшення обсягу валового регіонального продукту позитивно впливає на можливості працевлаштування в регіоні, отже дослідження зміни показника ВРП допомагає передбачити зміни в потребі робочої сили та планувати розвиток робочих місць.

Проаналізуємо прогноз та темпи приросту валового регіонального продукту у Дніпропетровській області (рис. 1) за методом простої авторегресії, упродовж 2010-2021 рр.

Аналізуючи дані на рис. 1 за методом авторегресії можна зробити декілька висновків: низькі значення показника ВРП було зафіксовано з 2010-2016 рр., в подальшому показник ВРП потроху починає підвищуватись у 2017-2020 рр., та найвищий рівень спостерігаємо у 2021 році. В майбутньому можемо спрогнозувати зростання валового регіонального продукту в Дніпропетровській області, проте частина цього зростання буде викликана інфляційним ростом цін, а не власне збільшення обсягів виробництва.

Дніпропетровська область нараховує велику кількість промислових об'єктів (металургійна, хімічна, машинобудівна та інші), які вносять помітний вклад в економіку регіону. Значну перевагу регіон отримує від спеціалізованої робочої сили, передусім, в інженерних та технічних сферах, що є важливим для розвитку продуктивності продукції та інноваційного забезпечення.

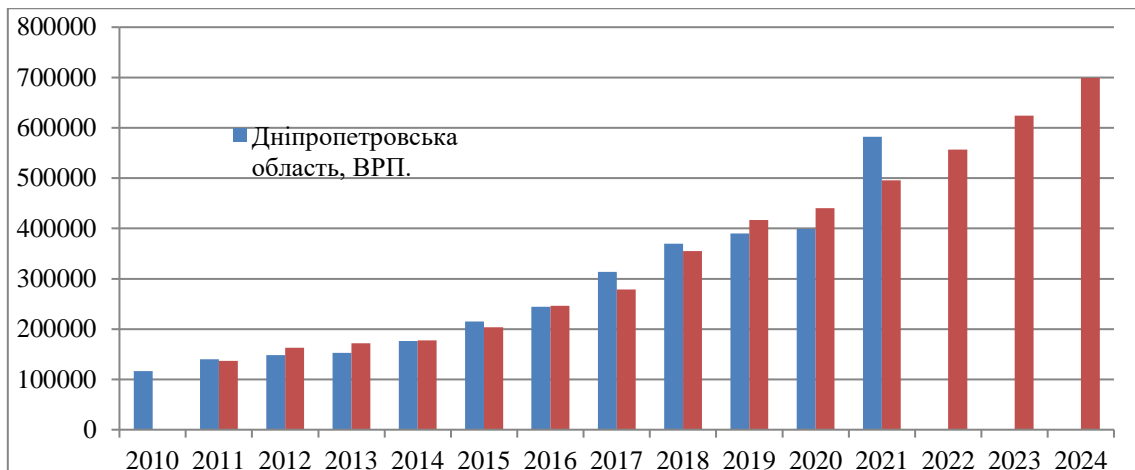

Рис. 1. Прогноз ВРП у Дніпропетровській області, млн., грн.
(авторегресійний метод)

Джерело: побудовано автором [2]

У Дніпропетровській області існує багато природних ресурсів, такі як, залізна руда, вугілля та інші корисні копалини, які сприяють розвитку промислового середовища в області. Позиція державної підтримки може допомогти підвищити ВРП, завдяки активній підтримці інвестицій та промислового розвитку. Саме створення умов для стійкого розвитку стає стимулом для регіональних відтворювальних процесів і дає можливість суттєво підвищити конкурентоспроможність економік регіонів [3, ст. 34].

На рис. 2 наведено прогнозування ВРП у Дніпропетровській області за допомогою регресійного методу.

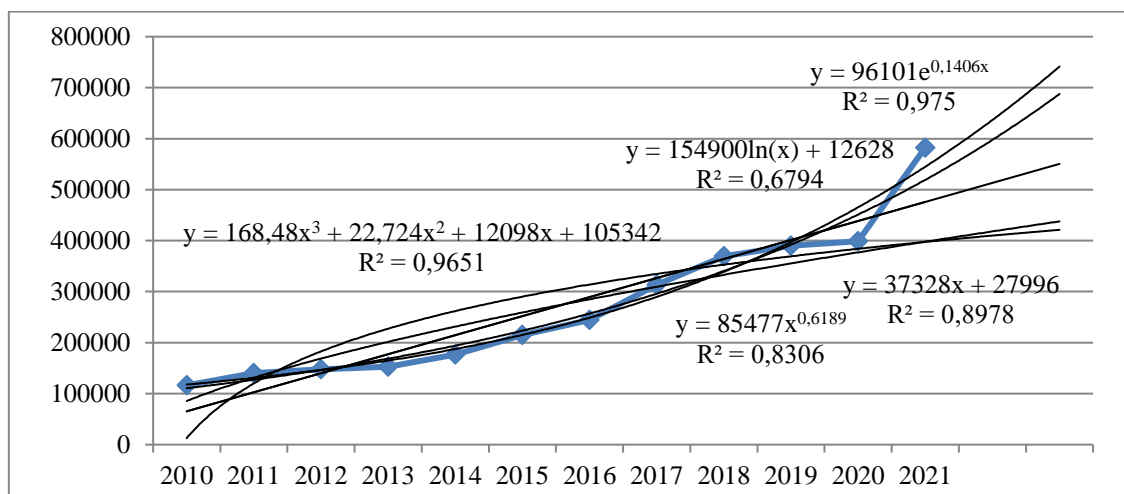

Рис. 2. Прогноз ВРП у Дніпропетровській області, млн., грн.
(регресійний метод)

Джерело: побудовано автором [2]

Спостерігаючи за регресійним методом на рис. 2, ми можемо підтвердити результати попереднього аналізу. Найбільш достовірним прогнозом є експонентна модель (98%), яка передбачає подальше зростання ВРП. Інші моделі показують достатньо точні результати – по критерію відповідності реальних та прогнозних значень, а саме: поліноміальна (97%), лінійна (90%), ступенева (83%).

Отже, зростання валового регіонального продукту у Дніпропетровській області до повномасштабного вторгнення було забезпечене великими інвестиціями, ефективною політикою місцевої влади, процесами удосконалення інфраструктури [4, ст. 43].

Однак, такі форс-мажорні обставини, як початок повномасштабного вторгнення призводять до зниження рівня економічного стану регіону. Ситуація повномасштабного воєнного вторгнення призводить до зниження виробництва товарів і послуг через збої у виробництві, евакуацію працівників і виробничого обладнання, а також збільшення витрат на безпеку та реакцію на кризові ситуації. Крім того, виникає невизначеність та ризики для бізнесу та інвесторів, що призводить до зменшення інвестицій та капіталу, який необхідний для економічного зростання. Через постійні обстріли відбувається руйнування інфраструктури, виробничих об'єктів, транспортних мереж, що обмежує виробничі можливості та зменшує обсяги ВРП регіону.

Таким чином, отримані прогнози за даними 2010-2021рр. відображають очікуваний стан розвитку Дніпропетровської області без врахування повномасштабного вторгнення та наслідків воєнних дій, які неможливо передбачити.

Список використаних джерел

1. Пелех О. Б. Зміни у структурі валового регіонального продукту і сукупна продуктивність праці. *Економіка і суспільство*. 2018. №19. 197-208 с.
2. Державний комітет статистики України.
URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Одінцов М. М., Одінцов О. М., Момот С. В. Вплив обсягів капітальних інвестицій на зростання валового регіонального продукту в регіонах України. *Збірник наукових праць ЧДТУ, Економічні науки*. 2021. №63. 33-41 с.
4. Тищенко О. М., Шликова В. О. Аналіз впливу окремих факторів на економічне зростання регіонів України. *Проблеми економіки*. 2011. №2. 39-43 с.